

De familie Eekman, een patriciërsfamilie in Borne

2. De vier zonen

Bertie Velthuis

In het aprilnummer van 2019 vertelde ik over de huisarts Eekman en zijn echtgenote. Dit tweede deel gaat over de vier zonen, die in de jaren '30 tot 1975 een niet onbelangrijke rol in het sociaal-cultureel en economische leven in Borne hebben gespeeld. In dit artikel zal ik verslag doen van ieders "openbare" leven.

Zoon Bernhard

Opleiding en werkzaamheden

Bernard heeft het gymnasium te Zenderen bezocht. In 1911, hij is 14 jaar, wordt hij bevorderd tot de 2de klas¹. Het is niet geheel duidelijk of hij voornemens was priester te worden. Het klein seminarie/gymnasium Sancta Alberti te Zenderen was per 1897 opengesteld voor niet-priester studenten. Het is vele, vele jaren in Twente de enige middelbare school in de verre omgeving geweest. Het werd geleid door de Karmelieten, de grondleggers van het katholiek voortgezet onderwijs in Twente². Zijn nicht mevrouw Jet Scholten zegt dat Bernard zeker geen priester wilde worden "hij was er de man niet naar".

Of hij zijn gymnasium opleiding heeft afgemaakt is niet geheel duidelijk. Duidelijk is wel dat hij geen priester is geworden. Want tijdens de gemeenteraadsvergadering van 5 september 1916, hij is dan 19 jaar, wordt hij op voorstel van B. en W. de volontair Eekman voorlopig benoemd tot 3de ambtenaar ter secretarie met een salaris van fl. 250,--. B. en W. doen dit op een verzoek van de Ned. Bond van Gemeenteambtenaren, inhoudende het verbetering brengen in de salarissen van ambtenaren. Bernhard doet later een verzoek om loonsverhoging. Dit wordt in de gemeenteraad van 15 januari 1918 afgewezen. De reden is dat hij kortgeleden een salarisverhoging heeft gehad. Toch komt het "goed". Vervolgens, op 1 oktober 1918 behandelt de raad een verzoek van twee ambtenaren, waaronder Bernhard, om het salaris met 35% te verhogen. Tijdens de raadsvergadering van 19 december van dat zelfde jaar wordt op voorstel van de heer Spanjaard (raadslid) aan Bernhard een salaris van fl. 600,--, met twee eenjarige verhogingen van fl. 160,-- toegekend. Ook andere ambtenaren krijgen vergelijkbare salarisverhogingen.

Maar Bernhard blijft niet werkzaam in Borne. In de Provinciaal Overijsselse en Zwolse Courant van 29 mei 1920 valt te lezen dat Bernhard, thans 3de ambtenaar ter secretarie te Borne, is benoemd tot 2de ambtenaar in Lichtenvoorde. Kennelijk is hij voornemens zich definitief in de Achterhoek te vestigen. Want op 28 december 1923 besluit de gemeenteraad van Doetinchem een perceel van ongeveer 30 are gelegen aan de Hoopscheweg aan de heer B. Eekman te Borne te verkopen. Tevens krijgt hij een

twee jaar durende optie voor de aankoop van een naastgelegen perceel van 1 ha. 17 are en 76 centiare. Bernhard is ongeveer elf jaar in de Achterhoek gebleven. Op 5 januari 1940 wordt in de Provinciale Overijsselse en Zwolse Courant bericht dat bij de kamer van Koophandel de Twentsche bouwstoffen importhandel B. Eekman te Borne, Hengelosestraat 28 (het ouderlijke huis) nieuw is ingeschreven. Agentuur- en commissiehandel, import en groothandel in bouwmaterialen en aanverwante artikelen voor bouwbedrijven. Het is niet duidelijk waar hij dit bedrijf heeft uitgeoefend. Waarschijnlijk niet aan de Hengeloschestraat, althans daar is mij niets van gebleken. Het is ook niet duidelijk hoe succesvol dit bedrijf is geweest. Ik heb slechts één, maar wel erg opmerkelijke opdracht gevonden. Het bedrijf leverde voor de bouw van het raadhuis te Enschede de schuifdeuren. Verrassend is de advertentie welke ik vind in Het Twentsch Nieuwsblad van 2 augustus 1944. Bernard vraagt een flinke vertrouwde R.K. huishoudster in een beschaafd gezin, stil, 3 heren. Deze heren "moeten" Rudolf, Arnold en hijzelf geweest zijn. Alle drie zijn op dat moment vrijgezel. Hun moeder is dan ruim twee jaar dood. De huishouding kan kennelijk wel een vrouwelijke hand gebruiken. Het huis aan de Grotestraat is medio 1943 aan de koopman Gerrit Jan Kamp uit Almelo verkocht. De gebroeders Eekman blijven er nog tot 22 april 1946 wonen.

Gevraagd per 1 Sept. of iets later in beschaafd gezin, stil tehuis, 3 heeren, een flinke vertrouwde HUISHOUDSTER, R.K., in staat de leiding der huishouding op zich te nemen, volledig bekend met koken enz. Bern. Eekman. Borne.

Advertentie uit het Twentsch Nieuwsblad van 2 augustus 1944.

Bron: www.delpher.nl

Op 19 april 1946 trouwt broer Arnold. Bernhard gaat met zijn broer Rudolf op 22 april 1946 de woning Morseltdijk 16 bewonen. Ook zijn broer Willem betreft op deze datum met zijn echtgenote deze woning. Op 2 februari 1965 vertrekt hij naar Tubbergen en gaat wonen in "de Eeshof".

Maatschappelijk

Eenmaal kom ik Bernhard tegen. In het Twentch dagblad Tubantia en Enschedese courant bericht de Oostelijke sierduiven-fokkersvereniging aangesloten bij Ned. Bond van Sierduiven verenigingen op 28 december 1940 dat alle houders van sierduiven en schoonheidspostduiven met ingang van 1 januari 1941 verplicht zijn lid te zijn bij een bij deze bond aangesloten vereniging. Er worden voor alle grotere plaatsen adressen genoemd waar men zich als lid kan aanmelden. Een daarvan is het adres van Bernhard. Waarschijnlijk was Bernard duiven liefhebber.

Omtrent zijn activiteiten als voorzitter van de afdeling Borne van de Nederlandse Vereniging tot Bevordering de Bijenteelt en mede oprichter en secretaris van de Twentsche bijenmarkt heb ik U reeds in de *Boorn & Boerschop* nr. 1/2018 bericht.

Zoon Rudolph (Ru) Opleiding

Ru had een tuinbouwkundige opleiding. Bij de Ned. Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde behaalt hij in 1918 een diploma.

Kwekerij

Omtrent hem is veel bekend. Deze bekendheid komt in eerste instantie voort middels de door hem geëxploiteerde kwekerij. Deze kwekerij was gelegen aan de Morseltdijk, ongeveer daar waar thans de Europastraat de Morseltdijk kruist. Hij heeft betreffend perceel, groot 9100 m², in 1922 van de R.K. St Stephanusparochie gekocht. Later wordt het perceel nog uitgebreid tot 9.778 m².

Begin 1926 bouwt hij, hij geeft dan reeds aan boom-

Tabaksoogst bij boom- en rozenkwekerij Ru Eekman aan de Morseltdijk. Eekman kweekte zogenaamde "Amersfoortsen".

Staand, v.l.n.r.: Ru Eekman, Henk Hulshoff (de latere wethouder), Arnold Eekman, onbekend meisje. Knielend: knecht Gerard Lansink (uit Hengelo), onbekende jongen met hoed en Gerrit Boswinkel (van Tabakswinkel Frost aan de Stationsstraat). Rechtsachter het hek van de achteruitgang van de kwekerij aan de Oude Hengeloseweg. Op de plek van de kwekerij staat nu Plusmarkt Huls van den Nieuwboer.

Bron: Beeldbank gemeentearchief Borne.

kweker te zijn, op het perceel een landbouwschuur voor het houden van kippen en varkens en het bewaren van bloembollen. Kennelijk lopen de kippen vrij op het perceel want een jaar later bouwt hij een houten loods (afdak) tegen deze schuur "als schuilplaats voor kippen bij regenachtig weer". Zijn bouwactiviteiten zijn dan nog niet ten einde, want in 1929 bouwt hij nog een grotere schuur, afmetingen 4,25 m x 17,00 m, als hoenderstal.

Ru woonde vanaf 22 april 1949 aan de Morseltdijk 16. Zeer waarschijnlijk heeft Ru de door hem op dit perceel gebouwde landbouwschuur (zie verder in dit artikel) verbouwd tot woning. Er is namelijk in het archief van de gemeente geen bouwvergunning voor deze woning aanwezig. Bovendien komt de grootte en de indeling van de woning goed overeen met de omvang en indeling van de landbouwschuur. Tevens was er in die jaren sprake van een enorme woningnood en was iedere "nieuwe" woning welkom. Zijn nicht mevrouw Jet Scholten bevestigde deze conclusie. De woning ziet er landelijk uit, echt een "tuinderswoning". Op 10 december 1951 wordt het adres van deze woning Morseltdijk 49. Deze woning staat op zijn kwekerij. Vanaf april 1974 wordt het adres weer gewijzigd en wel in Europastraat 52. De Europastraat is dan aangelegd. Het huisnummer Morseltdijk 49 is definitief komen te vervallen.

Tabaksteelt

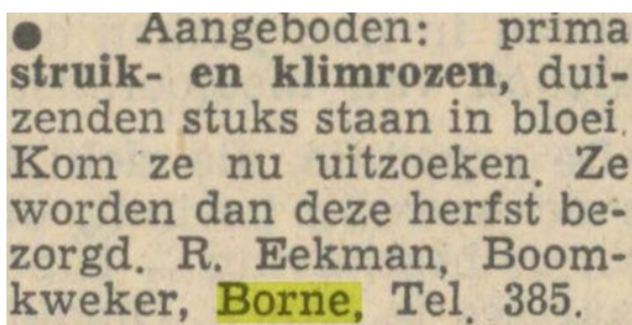
Hij heeft zijn kwekerij vermoedelijk langzaam uitgebouwd. In de oorlogsjaren en enkele jaren daarna heeft hij een groot deel van het perceel gebruikt voor het telen van tabak. Tabak was in die jaren alleen verkrijgbaar middels een zgn. tabakskaat, "op de bon" dus. In het gemeentearchief zijn foto's waaruit blijkt dat de omvang van deze activiteit aanzienlijk was. Ru teelde zgn. "Amersfoortsen"³. Deze activiteit zal hij waarschijnlijk spoedig na de oorlog, toen tabak weer kon worden ingevoerd, hebben beëindigd. Die tabak was namelijk van veel betere kwaliteit dan de in ons land verbouwde tabak.

Rozen

Zijn specialiteit is vooral het kweken van rozen in allerlei variëteiten. Middels vele advertenties in de regionale bladen probeert hij de producten van zijn kwekerij aan de man te brengen. Ook kweekt hij *Ligustrum* voor hagen en vruchtbomen, appels, pee, perzik enz.

Middels zijn kwekerij was hij bij verschillende gebeurtenissen betrokken. Zo verzorgt hij de beplanting rond de villa Elisabeth, wanneer deze in 1930 als gemeentehuis in gebruik wordt genomen. Maar ook is hij, samen met mej. Koekoek, verantwoordelijk voor de keurige kerkversiering bij de gelegenheid van het 25 jarig priester jubileum van pastoor Elskamp.

Op 17 augustus 1966 verkoopt Ru zijn kwekerij aan de gemeente Borne. Hiermee komt de weg vrij voor de verdere aanleg van de Europastraat, hierover verderop meer.

Maatschappelijk

Van de op 22 april 1922 in de Keizerskroon opgerichte Vereniging tot bevordering van Vreemdelingenverkeer te Borne, waarvan gedacht werd dat deze "zeer nuttig werk kan verrichten", werd hij bestuurslid. Op een foto van het eerste uitstapje van de Bornse bejaarden in de zomer van 1932, dat met auto's werd ondernomen, staat Ru afgebeeld. Waarschijnlijk is hij een van de chauffeurs. In het Oranjecomité is hij actief. In 1935 maakt hij deel uit van een hoofdcmité dat de feestelijkheden voor de viering van 31 augustus (de verjaardag van Koningin Wilhelmina) van dat jaar moet organiseren. In 1945 wordt hij benoemd tot 2de penningmeester.

Wellicht het meest bekend is Ru als lid van de Bornse Revue, waar hij o.a. in 1931 mee speelt in de voorstelling "Wat was en wat d'r koempt" en in 1933 meespeelt in de voorstelling "Woar mut't hen?".

Hij is op 19 mei 1981, 84 jaar oud, te Borne overleden. Bij het H.I.P. is een bidprentje van Ru aanwezig. Hierop is op treffende wijze "het leven" van Ru weergegeven. Te lezen valt: "Rozenkweker was zijn beroep. Hij was een man die met open ogen leefde in Gods natuur. Hij heeft letterlijk in zijn geliefde tuin zijn geest gegeven te midden van zijn rozen. *Te recht kon hij zeggen: Ik geloof in een God die als Vader is die ons in zijn schepping nader is, dat is iets wat ik vast geloof.*" Op de voorzijde van het bidprentje: Een beeld met bomen en het opschrift "De veelzijdige rijkdommen van de natuur verkondigen Uw grote macht en goedheid."

Zoon Willem Opleiding

Van zijn opleiding weten we slechts dat hij in juni 1916 (samen met Sophie Spanjaard), na het afleggen van een examen, wordt toegelaten tot de 1ste klas van het gymnasium te Hengelo. Een jaar later gaat hij over naar de tweede klas. Of hij deze opleiding voltooit en of hij een vervolg opleiding doet is niet bekend.

Maatschappelijk

We komen hem tegen wanneer het Twentsch dagblad Tubantia en Enschedesche Courant eind december 1928 bericht dat door de IJclub Borne in een vergadering een geheel nieuw bestuur is gekozen. Willem maakt deel uit van het nieuwe bestuur. Ook wordt vermeld dat door het nieuwe bestuur zo spoedig mogelijk plannen zullen worden uitgewerkt voor een ijsbaan in het gemeenteveld tussen Borne en Delden. Deze ijsbaan is, zo weten wij, is er nimmer gekomen.

Garagebedrijf

Op 3 februari 1932 gaat hij, met zijn echtgenote wonen aan de Nic. Beetsstraat 23 te Enschede. Nog geen zes weken later, (19 maart 1932) wordt het bedrijf Dekker en Eekman in het handelsregister ingeschreven. Als activiteit staat beschreven: "Handel in automobielen en het repareren daarvan en garage". Vennoten K. Dekker en W. Eekman. Het bedrijf is gevestigd aan de Prinsestraat 5 te Enschede. Het bedrijfspand is thans niet meer aanwezig. Het moet zijn afgebroken voor de uitbreiding van het Medisch Spectrum Twente.

Naast handel in en reparatie van automobielen blijkt het bedrijf ook een ziekenauto "op de weg te hebben"; het adverteert met: "Ziekenauto nodig? Dekker en Eekman, billige prijzen".

Op 6 mei 1934 vermeldt het Twents dagblad Tubantia en Enschedese courant in de rubriek van onze adverteerders: "De fa. Dekker en Eekman heeft een touringcarbedrijf geopend in de gebouwen der firma.

AAN HET REIZEND PUBLIEK!

Bij het naderen van het reisseizoen, vragen wij Uwe speciale aandacht voor onze

EXTRA LUXE TOURINGCAR

VEILIG, BEHAAGLIJK EN COMFORTABEL reizen, zijn de belangrijkste factoren op uwe tochten.

WIJ BIEDEN U:

VEILIGHEID
solied Europeesch chassis van erkende kwaliteit;
geheel stalen carosserie;
alle ruiten onspinterbaar veiligheidsglas;
geen brandgevaar, in onze wagen geen druppel benzine aanwezig;
explosiegevaar dus ook uitgesloten;
geen schadelijke gassen in de wagen.

COMFORT
buitengewoon behaaglijke ruime fauteuilzittingen, slechts drie plaatsen in de breedte;
PHILIPS Radio-installatie;
opendakconstructie;
extra lage druk banden;
elke plaats voorzien van reisdekken.

TARIEVEN???
Vraagt onze VERLAAGDE aan de tijdsomstandigheden scherp aangepaste prijzen. HET VALT U ALTIJD MEE.

GARAGE DEKKER & EEKMAN
Prinsstraat 5, Enschede. Tel. 5-1-2-1. Rust terwijl ge reist!

Eén van de vele advertenties van Garage Dekker & Eekman.

Het materiaal dat wordt gebruikt is modern en comfortabel en brengt, mede doordat tal van eigen uitvindingen in toepassing zijn gebracht en bijzondere apparaten zijn ingebouwd, baanbrekend te zijn op dit gebied, waardoor veiligheid en prettig reizen wordt bevorderd". Voor fl. 2,75 kon je in 1935 met deze touringcar naar de jaarbeurs te Utrecht en voor het zelfde geld naar de internationale motorraces te Assen. Maar ook "de flora Heemstede" was een reisdoel. "Rust terwijl ge reist" zo werd geadverteerd. Tot in België reed de touringcar. Voor een reisje naar de voetbalwedstrijd Holland - België (let op de volgorde) te Brussel op 2 en 3 mei betaalde je fl. 4,25.

Een bijzondere band had het bedrijf met Mercedes-Benz, waarvan het vertegenwoordiger was. Advertenties luiden: "U lacht om hoge benzineprijzen indien U Mercedes-Benz diesel gebruikt." "Vrachtwagens-Tractors -Omnibussen een groot belang voor alle bedrijfsvertegenwoordigers, Dekker en Eekman". Helemaal bijzonder wordt het wanneer het bedrijf in augustus 1935 voor heel Twente, samen met een autobedrijf uit Almelo, wordt aangesteld als dealer van de "wereldberoemde" Hudson en Terraplane Automobielen. Hudson Motor Car Company, gevestigd in Detroit, Michigan, de bouwer van deze auto, maakte dit zelf in de regionale bladen bekend. In de periode tussen de oprichting van het bedrijf en 1940 wordt er veelvuldig geadverteerd. In de tweede wereldoorlog gebeurt dit niet meer. Het bedrijf is na de Tweede Wereldoorlog niet weer opgestart.

Moerasbevers

Op 30 september 1946 wonen Willem en zijn echtgenote weer in Borne en wel in het ouderlijke huis, Hengeloschestraat 28 waar ook zijn broer Ru woont. Samen met hem verhuist hij vervolgens naar de Morseldijk 16. Willem gaat op de kwekerij van zijn broer aanvankelijk moerasbevers houden (zondagse naam Nutria). Hierbij moet men niet denken aan het tegenwoordige fokken van nertsen. Enkele jaren voor de Tweede Wereldoorlog werd het houden van deze dieren in Nederland populair. Het werd vooral gezien als een extra inkomstenbron. Ze werden gehouden voor hun bont en voor hun vlees. De dieren werden, bij kleine aantallen in lage betonnen hokken met een kleine buiten ren met ingegraven gaas, en een plek om te zwemmen, paarsgewijs gehouden. Ze produceren veelnakomelingen. De aanschaf van een paartje moerasbever koste al snel fl. 500,-. Het in kleinere aantallen houden van deze dieren is maar korte tijd populair geweest. Twente en de Achter-

hoek waren regio's waar het houden van deze dieren populair was. Reeds in 1949 wordt er gewaarschuwd voor "de beverziekte". "Beverziekte kan spaargeld en hypotheek verslinden, voorzichtigheid bij het aanschaffen van Nutria's is gewenst" kopte in 1949 een landelijke krant. De mode veranderde. In 1951 bevond het secretariaat van de Nederlandse Vereniging van Nutria-fokkers zich in Borne, op het adres Almelsestraat 41. Velen stopten begin jaren '50 met het houden van moerasbevers.

Nertsen

Op de bij de gemeente Borne aanwezige bevolkingskaart staat zijn volgende beroep van "pelsdierfokker" vermeld. Hij is na het instorten van de moerasbeverfokkerij overgeschakeld naar het houden van nertsen. Uit archiefgegevens bij de verkoop van de kwekerij in 1966 blijkt dat hij 150 van deze dieren kon houden. Het houden van nertsen gebeurt in stallen. Mogelijk heeft hij daartoe de grote hoenderstal gebruikt.

Willem is op 12 september 1975, oud 74 jaar, te Borne overleden.

Hobby's van Willem, Bernhard en Rudolf

Willem was valkenier. Hij bezat drie en soms zelfs vier vogels. Op een paal bij de ingang van de kwekerij zat een roofvogel, volgens kenners een valk. Zeker voor die tijd een opvallende verschijning. Hij liet deze vogels regelmatig vliegen. Hiervoor reed hij in een oude auto naar de Lemselose es (de es tus-

sen Weerselo en Oldenzaal). Op deze grote es was voldoende ruimte voor de vogels. Willem hield ook pony's. Aanvankelijk op een perceeltje van zijn schoonouders gelegen aan de Grotestraat, thans de parkeerplaats "de Koem". Later bij de kwekerij, en nog later op een weilandje gelegen aan de Hengelose zijde van de Bornse beek

Bernard had een beo, een vrij grote vooral zwarte vogel met een opvallend goed spraakvermogen. Deze vogel kon eindeloos de woorden "waar de blanke top" roepen. Tegen Waldie, de huis teckel, riep hij "Waldie matje", waarna deze braaf zijn matje opzocht.

Ru was, hoewel uit alles blijkt dat hij een groot natuurliehebber was, tevens jager. Het een hoeft namelijk het ander niet uit te sluiten.

Zoon Arnold (Nol)

Ambtelijke carrière

Hij heeft een ambtelijke carrière bij de gemeente Borne. In eerste instantie wordt hij in april 1921, hij is dan 17 jaar, door B. en W. van Borne tot volontair ter secretarie benoemd. Anderhalf jaar later wordt hij per 1 januari 1923

benoemd tot ambtenaar ter secretarie. Helaas heb ik geen gegevens over zijn opleiding kunnen volgen. Waarschijnlijk had hij, toen hij als volontair bij de gemeente Borne als volontair in dienst trad, de middelbare school juist afgerond. Hij heeft waarschijnlijk veel avondcursussen gevolgd. In 1924 slaagt hij voor het voorbereidende examen gemeente ambtenaar om vijf jaar later, op 19 juni 1929, te slagen voor het examen "gemeente administratie A". Arnold was eerst werkzaam op de afdeling bevolking, maar deed later ook financiën. Arnold eindigt zijn ambtelijke carrière als hoofdcommies, afdelingschef ter gemeentesecretarie.

Maatschappelijk

Arnold is mede oprichter van Voetbalvereniging NEO, welke dit jaar honderd jaar bestaat. De Tijd, godsdienstig-staatkundig dagblad, bericht op 31 mei 1919 dat het voorlopige bestuur van een Rooms Katholieke voetbalvereniging "Borne Vooruit" is uitgebreid met A. Eekman en G. Deterd. Het is gelukt een terrein te bekomen, niet ver van het dorp, dicht bij de steenfabrieken, zodat de oefeningen spoedig kunnen aanvangen. De krant hoopt dat de jeugdige club haar naam spoedig eer zal weten aan te doen.

Nog eenmaal komen we Arnold tegen. Tijdens de Pinksterdagen van 1933 wordt door de St. Stephanus Harmonie te Borne een nationaal federatief muziekconcours gehouden. Er worden verschillende

prijzen, aangeboden door o.a. de Stoomspinnerij en weverij v/h S. J. Spanjaard, de commissaris der Koningin in Overijssel, de secretaris der gemeente Borne de heer P. Hoppe en Hotel de Keizerskroon uitgereikt. Ook Arnold stelde voor dit concours een prijs beschikbaar en wel een grote zilveren medaille voor het hoogste aantal punten in de rubriek "opvatting" over het gehele concours. Deze werd uitgereikt aan Sophia's Muziekvereniging uit Loon op Zand.

Arnold heeft met zijn echtgenote op verschillende plekken in Borne gewoond, te weten Brinkstraat 5, Dikkerslaantje 22 en vanaf 1 februari 1962 aan de Prins Bernhardlaan 36. Aldaar is hij op 20 januari 1972, 68 jaar oud, te Borne overleden.

De echtgenotes van Arnold en Willem

Omtrent de echtgenote van Willem, mevrouw G. (Truus) Eekman - Scholten heb ik geen gegevens omtrent haar rol in het maatschappelijke leven in Borne kunnen vinden. Wanneer zij met haar man Willem in 1946 aan de Morseldijk gaat wonen, is zij de enige vrouw in de huishouding met drie mannen. Ze is dan reeds 56 jaar. Kennelijk werden de huishoudelijke werkzaamheden haar te zwaar. De dagelijkse warme maaltijd wordt gedurende vele jaren niet, zoals te verwachten is, door haar verzorgd maar door een van de burens. Ze overlijdt op 8 december 1971, 81 jaar oud.

De echtgenote van Arnold, Mevr. M. (Mieke) Eekman-van der Werf maakte als penningmeester deel uit van het eerste bestuur van het K.V.G. (Katholieke Vrouwen Gemeenschap) dat in 1949 werd opgericht. 35 jaar later neemt zij als voorzitter afscheid van het K.V.G. Zij was ook 6,5 jaar voorzitter van de Vrouwenraad, een overkoepelend orgaan van alle in de 50- en 60er jaren bestaande vrouwenorganisatie in Borne. Dat waren er elf in de gemeen-

Wethouder Pieterse - De Geus overhandigt mevrouw Eekman - Van der Werf de Bornse Oscar.
Bron: Beeldbank gemeentearchief Borne.

te Borne. De Vrouwenraad had als algemene taak de emancipatie in Borne te bevorderen. Een keer per jaar organiseerde de raad een avond waartoe alle vrouwen van de verschillende vrouwenorganisaties waren uitgenodigd. Mevrouw Eekman borduurde voor deze avonden een letterlap, welke werd verloot. Er moeten in Borne nog vele van deze letterlappen te vinden zijn. Ook werden kledinginzamelingsacties voor Polen georganiseerd. Tevens was zij in de 70er jaren actief in de kerkelijke vredesbeweging.

Ze ontving op 6 september 1984 voor het vele werk hierbij verricht uit handen van wethouder Mevr. Pieterse-de Geus de Bornse "Oscar", een plaquette met een afbeelding van het beeldje van het kind met de Palmvasen ontworpen door Ruud Hallema. Mevr. Eekman-van der Werf was als lerares maatschappijleer verbonden aan Sancta Maria. Ze verhuist op hogere leeftijd naar Arnhem waar ze zich vestigde in een mooi appartement met verzorging. Bij bijzondere festiviteiten van de Vrouwenraad werd ze nog regelmatig naar Borne gehaald.

De verkoop van de kwekerij **Aanleiding**

De kwekerij was zeer "strategisch" gelegen. In 1962 zijn delen van Europastraat, de Grotestraat - Oude Hengeloseweg en Woolderweg - Oude Deldensestraat al aangelegd. Om een doorgaande Europastraat te realiseren was de aankoop van de kwekerij vereist. Maar tevens was de aankoop van belang om woningbouw te realiseren.

Onderhandelingen

Op 26 januari 1962 stuurt de gemeente Borne een eerste brief naar Ru, waarin zij aankondigt de kwekerij te willen kopen. Hiervoor is dat er voor komende woningbouw bouwgrond nodig is. De gemeente geeft aan sterk te staan, immers het bestemmingsplan dat deze woningbouw mogelijk maakt is onlangs door G.S. van Overijssel goedgekeurd en de Raad van State heeft ingediende bezwaren ongegrond verklaard. De gemeente wil graag tot een

aankoop "in der minne" overgaan. Echter, indien noodzakelijk, zal ze niet aarzelen de kwekerij te onteigenen, er is immers een algemeen belang. Er volgt een vier jaar durende periode waarin omtrent de hoogte van de aankoopprijs, de omvang van het te verkopen terrein en de te vergoeden bedrijfsschade wordt onderhandeld. Er zijn drie taxateurs, een welke de belangen van Ru en Willem behartigt, een voor de gemeente en een neutrale met een bemiddelende rol. Met name de te vergoeden bedrijfsschade kent een groot verschil. De taxateur van Ru en Willem merkt hierbij nog op dat ieder het best zijn bedrijf kent en ieder voor zich de beste exploitatiemogelijkheden kent "een goede slager haalt veel meer uit een koe". Waarmee hij zoveel wil zeggen dat wanneer je je vak goed verstaat er meer winst te behalen is dan wanneer je dit niet doet. En Ru en Willem kennen hun vak goed. De verschillen in aankoopssom verminderen langzaam. Ru mag een groter perceel behouden en er wordt aan een aantal wensen van hem voldaan. Op 23 juli 1965 antwoorden Ru en Willem bereid te zijn een kavel, groot 8.325 m², met kwekerij en nertsenfokkerij te verkopen voor

Luchtfoto uit begin jaren '60 met daarop aangegeven de percelen van Eekman en de toen nog onderbroken Europastraat.

Een bedrag van fl. 149.000,--. Tevens stellen ze een aantal voorwaarden.

De uitvoering van de overeenkomst

Op 25 juli 1966 blijken er door de gemeente nog geen stappen te zijn genomen ter afhandeling van dit besluit. De gebroeders Eekman sommeren middels een brief de gemeente voor 30 juli 1966 het raadsbesluit af te wikkelen. Op 17 augustus 1966 wordt vervolgens de akte bij notaris Van de Sandt gepasseerd. De gemeente Borne moet dan fl. 730,29 aan rente betalen. Ru Eekman vraagt vervolgens de "bedongen" vergunning voor het oprichten van een garage met bergruimte aan. Hij wil hiervoor het hout dat vrijkomt bij de sloop van de behouden schuur gebruiken. Ru en Willem zijn, ook na de verkoop van het grootste deel van het perceel, voortgegaan met hun activiteiten, het kweken van rozen en het houden van nertsen.

Bestemming gronden kwekerij

De gronden van de kwekerij naast het realiseren van een "doorgetrokken" Europastraat, gebruikt voor woningbouw. Er zijn 8 zgn. Appél woningen aan de Van Heemskerkstraat, start bouw najaar 1966, op gebouwd. Tevens worden de woningen aan weerszijden van de Europastraat, tussen Oude Hengeloseweg en Morseldijk, de nrs. 54 t/m 64 en 79 t/m 87 op het perceel gebouwd. De huidige woning, de bungalow Europastraat 52, is in 1983 gebouwd in opdracht van mevr. H. (Dinie) Scholten, een nicht van Willem Eekman. De oorspronkelijke woning is toen afgebroken. De gemeente Borne is bij de verlening van deze vergunning erg soepel. Ter plaatse is nog te zien dat het oorspronkelijke perceel van de kwekerij laag moet hebben gelegen.

Het verklaart de wens van Ru Eekman het perceel bij de aanleg van de Europastraat op te hogen. Een wens welke later nog terug komt.

Problemen bij aanleg betreffend gedeelte Europastraat

In oktober 1969, dus weer ruim drie jaar later, ontstaat hierover nog een probleem tussen de gemeente Borne en Eekman. De gemeente Borne is dan bezig met de aanleg van de Europastraat. Volgens Ru middels een zandbaan. Ru schrijft over een miserabele bereikbaarheid van zijn woning en wijst nogmaals op de afspraak dat de gemeente Borne zijn perceel zodanig zal ophogen dat het op gelijke hoogte ligt als de omringende percelen. Ook vreest hij wateroverlast. De gemeente ziet de problemen niet zo. Op de brief van Ru staat de ambtelijke aantekening "Wat een praatjes en ze zijn al zo in de watten gelegd". Op 26 januari aansluitend antwoordt de gemeente Borne. De aanleg van de zandbaan was in die periode noodzakelijk omdat aanleg in de natte periode niet mogelijk was en Gedo Bouwonderneming een start wilde maken met de bouw van woningen. De geschakelde woningen met een platte kap, nrs. Europastraat 54 t/m 66. Ongeveer tien jaar geleden is de woning met nr. 66 door Plus Huls van den Nieuwboer gesloopt in verband met de uitbreiding van de supermarkt.

Noten:

1. www.delpher.nl Tubantia 15-08-1911
2. Informatie Martin Thiehatten
3. Amersfoort is een tijdlang het centrum van de tabaksteelt in Nederland geweest

---

Agenda voor komend seizoen bekend

Bertie Velthuis

De jaarlijkse excursie is dit jaar op woensdag 18 september a.s. Ze brengt ons naar Kampen. U allen heeft hiervoor een uitnodiging ontvangen. Wanneer u mee wilt gaan, vergeet dan niet u tijdig aan te melden.

De data en sprekers voor de ledenavonden voor de seizoenen zijn vastgelegd:

16 oktober 2019	Gerard Snippert met als onderwerp "Heraldiek";
28 november 2019	Jan van Rijn met als onderwerp "de Afsluitdijk";
18 maart 2020	Jos Hövels met als onderwerp "Twentse Boerderijen";
16 april 2020	Ad van Liempt met als onderwerp "Na de bevrijding".

De Nieuwjaarsvisiet wordt gehouden op woensdag 15 januari 2020.

De Algemene ledenvergadering vindt plaats donderdag 6 februari 2020.